

cum saecularibus, itiones crebras ad amicos & mansiones diutinas, certam Religiosae puritatis perniciem planissimè vetuerunt, caelestium rerum meditationem, & corporis afflictationes desuetudine omittas ad reliquam Regulae observantiam addiderunt. Diceret nullum hoc saeculo specimen aliud reformationis sanctius vel religiosius excogitatum. At quam diuturna stetit haec pulchra species reformationis: Semelstris ut maximum, sensimque observantia est ad consuetudinem.

XX. Tertiò si de reformatione alicujus Ordinis agatur, ea non simul ad omnes sed pedetentim introducendo. Neque enim facile Religiosi alicujus Ordinis omnes & simul reformantur, aut à mitigata disciplina, solitaque vivendi norma abducuntur: sed pedetentim ab ea monitionibus & suasionibus suaviter abducendi sunt.

Uti enim advertit citatus auctor, quia potissimum in animo consistit, sique liber & voluntarius ad reformationem adferendus est, neque omnibus tanquam caeleste quoddam beneficium inest, aut contrario affectu obstente inesse potest, fit ut universus aliquis Ordo ex tot hominibus sensu affectuque diversis compositus, simul statim restitui non possit, singulorum animis non ferentibus hanc morum recoctionem & veluti reformationem.

XXI. Hinc videmus, reformationes Ordinum, passim ab uno Monasterio inchoatas, sensim ac pedetentim ad plura Monasteria propagatas, imò & unus Monasterii reformationem subinde non ab omnibus, sed à quibusdam dumtaxat, ac praesertim junioribus, laxioris disciplinae necdum alluetis, primò fuisse susceptam: ipsosque Abbates aliosve Superiores etiam ipsam laxiorem disciplinam in Senioribus dissimulasse & tolerasse.

XXII. Ulterius ut firmior esset Monasteriorum reformatio, jam pridem opportunum visum fuit, ut Monasteria eodem spiritu animata, & sub eadem severiori disciplina militare desiderantia, se in unam Congregationem redigant; ut ita communia inter Capitula Conventusque, celebrantia communi operâ & consilio reformationem, ipsamque puriorem disciplinam fovere & integram servare possent.

XXIII. Hinc ex reformatione Congregationem Cisterciensem Bursfeldensem, & Windesemensem originem habuisse capite 2. notavimus; atque nostrâ penè ætate ortum habuit unio sive Congregatio quatuor Abbatiarum sub nomine & patrocinio Beatae Mariae; scilicet S. Dionysii juxta Montes in Hannonia. S. Adriani Gerardimonte, Affligemensis juxta Alostum, & S. Giffeni.

XXIV. Anno enim 25. hujus saeculi in Monasteriis S. Dionysii & S. Adriani suscepta fuit reformatio, quæ paulò post ad Monasterium Affligemense transiit, quando Cornelius Janfenius S. T. Doctor & Sacrarum Litterarum Professor Regius in hac Lovanensi Academia, ac postmodum Irensi Episcopus piam illam ac nunquam satis laudatam orationem de interioris hominis reformatione ibidem pronuntiavit.

Hæc verò tria reformata Monasteria ut se in suscepta reformatione firmarent, anno 1628. univerunt se, & in Congregationem redegerunt; cui se anno 1643. Abbas S. Giffeni cum suo Monasterio adjunxit.

XXV. Quod verò hæc Congregatio ad stabilendam reformationem unice facta fuerit; solamque stabilitatem reformationis in hac unione ob oculos habuerint ipsius Congregationis Auctores ex conditionibus & articulis ipsius unionis fat manifestum est.

Acta unionis sic incipit: "Ad stabilendam reformationem introductam seu inchoatam in Monasteriis SS. Petri & Pauli Affligemensis, S. Dionysii in Borgueroia, & S. Adriani Gerardimonte Ordinis S. Benedicti, Prælati eorumdem sequentes articulos conceperunt, & exactè in perpetuum observare promiserunt.

Deinde articulo primo statuitur: "Singulis annis Capitulum celebrabitur, in quo convenient præfati Prælati nec non Deputati singulorum Conventuum; ita tamen quod soli Prælati sint habituri vocem decisivam, alii tantum consultivam.

Quid verò in hisce Capitulis præcipuè tractandum sit, sequenti articulo declaratur: "Tractabitur autem & ordinabitur in eisdem Capitulis de iis quæ pertinebunt ad felicem statum præfatorum Monasteriorum, & exactam observantiam dictæ reformationis juxta Regulam S. Patris Benedicti & constitutiones seu declarationes super ea editas, & cum regula impressas Tulli apud Simonem Belgrand anno 1625. quatenus nimirum concernunt ritus, mores, observantiaque Monasticas, & exceptis capitibus & articulis Constitutionum seu declarationum, qui tangunt jurisdictionem, regimen, exemptiones, & alia ejusmodi textu Regulæ non specificè determinata.

Articulo V. hæc habentur: "Visitatores in prædictis Capitulis à Prælati deputandi singulis saltem annis aut saepius, si ita visum fuerit, prædicta Monasteria visitabunt, & corrigenda absque mora secundum Regulam & præfatas Constitutiones seu declarationes supra receptas debite corrigent.

Articulus decimus habet: "Nihil unquam fiet aut statuetur quod directe aut indirectè vergat in detrimentum reformationis, pro cujus observatione omnes strenuè semper laborare tenebuntur.

Quæ omnia evincunt, unicum scopum institutæ hujus Congregationis fuisse, per eam firmius susceptam reformationem stabilire, & conservare atque promovere.

Ut verò ostendant, se nolle per hanc unionem subterfugere correctionem & vigilantiam Ordinariorum, articulo 2. hæc expressam adjiciunt clausulam: "Per hæc omnia nihil intenditur, neque unquam quovis modo aut pretextu, quidquam attendabitur, vel contra jus Principis, vel contra jurisdictionem, sive auctoritatem Ordinariorum, neque etiam Archiepiscopi Mechliniensis, tamquam Prælati Monasterii Affligemensis. Sed omnia eorum jura & auctoritates non modo Abbates confirmandi aut benedicendi, sed etiam Monasteria visitandi, defectus corrigendi, & quæcumque alia ad ipsorum jurisdictionem & officium pertinentia faciendi integra & illibata manebunt, qualia erant ante reformationem: hoc unico excepto, quod nihil in eisdem reformationis detrimentum dicti Ordinarium neque Archiepiscopum ut Prælatum Affligemensem agi vel pati poterunt.

XXVI. Denique, quia admodum difficile, imò penè impossibile est, ut in una Congregatione ac Conventu laxioris ac strictioris observantiae Monachi concorditer vivant: aut reformatio stabilis maneat in Monasteriis, si illa à Superioribus non reformatis dependeat. Idcirco Congregationes Monasteriorum reformatorum se paulatim à dependentia ac subjectione non reformatorum eximere studerunt, atque Superiores suæ Congregationis acciperet, quemadmodum & in recentioribus etiam nonnullis, ut Capucinis, Discalceatis, aliisque plurimis visum est; qui propterea tandem in Ordinem planè non reformato seu mitigato distinctum transferunt, & à Sede Apostolica per speciales Bullas ab omni aliorum Superiorum non reformatorum subjectione & dependentia subtrahunt.

XXVII. Sed sibi difficile est integrum Ordinem collapsum simul reformare; atque ab inveterata vivendi norma ad strictiorem reducere; ita quoque summæ difficultatis est, congregationem aut Ordinem jam publicatum in primævo reformationis spiritu conservare. Cum enim Ordo aut Congregatio esset conventibus multiplicata, natum est fieri ut sensim nonnulli irrepant, qui spiritu reformationis destituuntur; quique laxiorem vivendi disciplinam strictiori præferant; eamque sensim in alios etiam propagent juxta illud Apostoli: "Modicum fermentum totam massam corrumpit. Quod maximè verendum in illis Ordinibus & Congregationibus, quorum Monasteria ita inter se uniantur, sibi que coniunguntur, ut Religiosi passim de uno ad aliud migrent; tunc enim contingit, ut si aliquot Monasteria reformationis spiritu destituuntur, etiam alia facile per communicationem corrumpantur.

TITULUS XXXIII.

De Quasi Regularibus.

CAPVT I. De patribus Oratorii.

- 1. Sanctus Philippus Neri sermone ad populum infituentem Congregationi Oratorii initium dedit.
2. Postulatur a Florentinis ut Ecclesia eorum Curam suscipiat.
3. Philippus postulat annuens Congregationis fundamenta ponit.
4. Quam vivendi normam tenuerint primi Congregationis Patres.
5. Congregatio hac specialem sibi Ecclesiam assignare petiit, & suam Congregationem à Sede Apostolica confirmari.
6. Erigitur Congregatio auctoritate Sedis Apostolicæ, & Ecclesia Parochialis eidem unitur.
7. Eidem conceditur facultas condendi statuta.
8. Quando prima Congregatio Oratorii plenè formata.
9. Hæc Congregatio primitivè specialia statuta non habuit.
10. Sub initium hujus saeculi statuta collecta sunt, & à Paulo V. confirmata.
11. Institutum hoc in Belgium aliasque Provincias propagatum.
12. In Gallia alia Congregatio Oratorii instituta, & à Paulo V. probata.
13. Petrus Berullus hujus Congregationis Generalis institutus, & quæ ejus auctoritas.
14. Huic imparitatur Pontifex auctoritatem Congregationem ubique terrarum instituenti, & statuta condendi, vel mutandi.
15. Hæc Congregatio à Neriana independens in varias Provincias propagata.
16. Curâ Jacobi Boonen Archiepiscopi Mechliniensis hujus Congregationis fundamenta hic jacta sunt.
17. Accessit in Gallia quæ recentè institutas domos visitaret, & firmaret.
18. Epistola Archiepiscopi ad Superiores domorum, ut Visitatori obediant.
19. Visitator hic in Gallia missus domos Oratorii Provinciae Mechliniensis in unam Congregationem univit.
20. Hæc Congregatio amplectitur institutum Congregationis Gallicanæ, est tamen ab ea independens.
21. Nulla alia Congregatio hujus instituti est à Gallicana independens.
22. Domus instituti Neriani nullam inter se habent Communione, nec non Congregationem generalem constituunt.
23. Congregatio Oratorii nulla vota Religiosis, aut professionem religionis in suis alumnis agnoscit.
24. Præcipuus scopus Congregationis est, Alumnos suos functionibus Sacerdotibus applicare: & quid Neriana hic præstet.
25. Congregatio Gallicana suis vult ad omnia munia Sacerdotalia obeunda esse paratos.
26. Vult ut hæc munia suscipiantur, & exerceantur ad nutum & arbitrium Episcoporum.
27. Describitur status Congregationis Gallicanæ & Belgicæ.
28. Regimen Congregationis quoad personas & res ipsas spectat ad Præpositos, & primario residet in Congregatione.
29. Quando, & qua forma indicenda Congregatio.
30. A Congregatione eligitur Præpositus, & duo assistentes: Quæ horum auctoritas.
31. Præpositus est Superiores domorum constituere & mutare.
32. Ipsus est novos ad Congregationem admittere.
33. Præpositus est domos visitare, novas erigere non potest.
34. Cujus sit statuta condere.
35. Singularum domorum sunt immediatè Superiores, si que triennales.
36. Quod horum officium.
37. Quando domus sibi mutuo in temporalibus succurrere debeant.
38. Quid Superiores præcipuè inculare debeant.
39. Ad Superiores spectat inferiorum ministrorum deputatio.
40. Tempus institutionis supplet vices novitiatum.
41. Institutionis tempore elapsis probati Congregationi incorporantur: & quis hujus incorporationis effectus.
42. De Fratrum laicorum incorporatione.
43. Incorporati pro libitu Congregatione recedere possunt, sed non facile in viciu demittit.
44. Incorporati retinent rerum suarum dominium, & liberam de iis disponendi facultatem.
45. An divites de proveniendis communibus domus vivere possint.
46. Disciplina vivendi ostendit, institutum Oratorii merito dicitur quasi Regulare.

San. Espen. Jus Eccl. P. 1.

1. Sanctus Philippus Neri Presbyter Romanus annis aliquot in Ecclesia Sancti Hieronymi crebros ad populum sermones, & exhortationes, inagno cum fructu & populi concursu habuit; atque nonnullos discipulos, qui in hoc opere assistebant, ad seivit.

II. Deinde circa annum sexagesimum quartum præcedentis saeculi cives Florentini ejus famâ excitati, illum conveniunt postulantes, ut Ecclesiam suam in Urbe Romana, quæ S. Joannis Baptistæ nomine celebris habetur, curam susciperet.

III. Philippus post maturam rei discussionem, & cum Deo factam consultationem, Florentinorum precibus annuit, sibi que id placere dicit; cupere tamen aliquot è suis discipulis Sacerdotio primùm initiari; seque præterea è templo S. Hieronymi haud quaquam recessurum eidem significat. Accipiunt Florentini conditionem, domum ad habitandum attribuunt; stipendium unde vivant offerant. Tres igitur è suis Philippus Sacris initiari facit; inter quos unus erat Cæsar Baronius ob Annalium Ecclesiasticorum editionem toti orbi notissimus.

Cum his tribus ad Sacerdotium promotis, quibus alii duo se junxerunt, Philippus se ad domum à Florentinis assignatam contulit, communem victum instituit, atque Congregationem instituere aggressus est. Hæc ex vita ejusdem Sancti scripta per Antonium Gallonium, & descripta per Papenbrochium ad 26. Junii.

IV. Deinde cap. 8. num. 89. vitam occupationesque dictorum Sacerdotum ita profertur: "Qui Patres unanimes in Domino ambulantes, magno cum animorum fructu in Christi vinea excolenda apud Florentinos pro viribus laborare cœperunt: accedentium confessiones audire: Eucharistiæ Sacramentum, qui per Sacerdotium poterant, ministrare: à prandio ad Ecclesiam S. Hieronymi se recipere, ubi de more sermones de rebus piis ad multitudinem facerent. Dominicis diebus, præter Oratorii sermones quotidianos, modò Baronius, modò Bordinus in æde sacra Florentinorum, populo qui aderat cupidissimè audiente, è suggestu concionabatur. Quibus rebus brevi factum est, ut tam Sacerdotum numerus, quam consulentium ad eum locum multitudo mirifice augetur.

Deinde num. 90. ait: "Hoc quidem vivendi genere plures annos usi sunt Patres, eadem domo viventes, seque suaque Divino obsequio & animarum lucro tradentes. Erat omnium marisupium unum, communis mensa, eaque sobria ac frugalis: oratio & meditatio plurima: Sacerdotibus, qui illis initiis quinque erant, rem Divinam facientibus, ceteri aut quotidie, aut alternis diebus caelesti pane reficiebantur. Id vitæ institutum ita multis probatum est, & plerique ingenis doctri, naque præstantes, cum Sacerdotes tum laici, ultrò sese in Patrum contubernium contulerint: non enim omnes Religionis vinculis se astringere omnino audent. Hæc igitur fuere nostris hominibus Congregationis initia.

V. Porro cum maximus hujus Congregationis fructus continuò magis se manifestaret, nec tamen hætenus esset ei firmitas, nullaque propria Ecclesia, tandem circa aëna septuagesimum quintum à Gregorio XIII. petierunt hujus Congregationis Sacerdotes, ut Ecclesiam Beatae Mariae à Valli Cella huic Congregationi assignare, ac in perpetuum unire vellet; atque in ea Congregationem Presbyterorum & Clericorum saecularium De Oratorio nuncupandam erigere & instituere.

VI. Huic petitioni annuens Gregorius, per Bullam quæ incipit, Copiosus 101. in Bull. R. in prædicta Ecclesia Congregationem Presbyterorum & Clericorum saecularium De Oratorio nuncupandam auctoritate Apostolicâ perpetuò erexit & instituit: illique Congregationi sic erectæ & institutæ